

WWF: Oliejagt i Grønlandshavet er for risikabelt

Af WWF Verdensnaturfonden

December 2014

Brug i stedet de sparsomme ressourcer på at sikre, at mineaktiviteter til lands giver indtægter til Grønland og ikke skader natur og miljø unødigt.

“Alle politiske beslutninger skal i alle henseender træffes med respekt for miljø og natur. Vi skal arbejde for at fastholde miljøet og en ren natur for fremtidens generationer”. Sådan sagde daværende formand for Naalakkersuisut, Aleqa Hammond (Siumut) da hun holdt sin første åbningstale i Inatsisartut i september i 2013.

I koalitionsaftalen fra kort efter valget i marts 2013 blev det ligeledes slået fast, at “man vil være tilbageholdende med at tildele nye licenser”. Et budskab som Aleqa Hammond uddybede i et interview i Berlingske:

“Beredskabet i Grønland er ikke så stærkt som vi kunne ønske det. Desuden skal aktiviteterne foregå forsvarligt af hensyn til miljøet og naturen. Den grønlandske befolkning skal føle sig tryk ved at der gives licenser i fjerntliggende områder. For jo længere væk, desto større risiko er der for en oliekatastrofe”, sagde hun og konkluderede: “Vi må lytte til, hvad både oliefolk, den grønlandske befolkning og NGOerne siger. Alle er vigtige udmeldinger, som vi må lytte til. Så derfor holder vi igen med uddeling af licenser.”

Derfor blev det mødt med en vis forundring, da daværende medlem af Naalakkersuisut for erhverv og råstoffer, Jens-Erik Kirkegaard (Siumut), siden udvandede udmeldingen og fastslog at den tilbageholdenhed først vil træde i kraft når aktuelle udbudsrunder var afsluttet. Dermed var vejen altså banet for at Naalakkersuisut kort før jul 2013 kunne offentliggøre at Grønland gav en stribe olieselskaber muligheden for at lede efter olie i havet ud for Nordøstgrønland.

Olieselskabernes tilstedeværelse i Nordøstgrønland, selv hvis det kun er i efterforskningsøjemed, kan med øget skibsaktivitet og seismografiske målinger få katastrofale konsekvenser for naturen. (Foto: WWF Verdensnaturfonden)

De fire områder hvor olieeftersforskningen kunne begynde, ligger cirka lige så nordligt som Qaanaaq – et endda endnu nordligere, nemlig nord for den 78. nordlige breddegrad. Felterne befinder sig omtrent 800 km fra Ittoqqortoormiit og over 600 km fra Jan Mayen og Longyearbyen på Svalbard.

Det må altså være tale om et af den slags områder som Aleqa Hammond kaldte fjerntliggende, og hvor hun vurderede at risikoen for en oliekatastrofe er størst og beredskabet svagest. Den vurdering er vi i WWF Verdensnaturfonden enige i.

De seneste års olieeftersforskning ved Grønland har som al anden olieeftersforskning været risikabel og er fundet sted med fare for miljøet, men den har trods alt fundet sted relativt tæt på nogle af vestkystens største byer og en eller anden form for beredskab. Det eneste efterforskningsfelterne ud for Nordøstgrønland er tæt på, er Nationalparken, storis og Grønlands måske største bestand af isbjørne. Ikke lige frem noget der vil kunne rede trådene ud hvis katastrofen indtræffer. Faktisk er der så meget is i licensområderne i Nordøstgrønland at selvstyret ifølge Atuagagdliutit/Grønlandsposten har oplyst at antallet af isfri dage er et rundt nul.

Det er svært at se hvordan man på forsvarlig vis vil kunne gennemføre efterforskning efter olie i et sådant område – og endnu sværere at se hvordan man vil skulle kunne rydde op hvis der sker et olieudslip af bare moderat størrelse.

Derfor mener vi i WWF Verdensnaturfonden ikke at Naalakkersuisuts tildeling af efterforskningstilladelser ud for Østgrønland harmonerer særlig godt med løftet om at alle politiske beslutninger i alle henseender skal "træffes med respekt for natur og miljø". Kun ét uheld er nok til at lægge miljøet i et endog meget stort område i ruiner, og derfor burde Naalakkersuisut holde sig til sit første løfte om at være tilbageholdende med at uddele efterforskningslicenser – i stedet for først at lade det løfte gælde efter afslutningen af en meget stor udbudsrunde.

Hvis der bliver givet tilladelse til olieindustri i fjerntliggende områder i Nordøstgrønland, langt fra beredskab, vil kun ét uheld med olieudslip være nok til at lægge miljøet i et endog meget stort område i ruiner. (Foto: WWF Verdensnaturfonden)

WWF Verdensnaturfonden forstår det grønlandske ønske om uafhængighed og ser derfor gerne at landet så snart som muligt magter at stå på egne ben økonomisk. Derfor har vi også stor forståelse for og bakker op om ønsket om at der kommer yderligere gang i den økonomiske udvikling med investeringer, skatteindtægter og nye arbejdspladser til følge. Men vi bliver bekymrede når det ønske skaber en risiko for den grønlandske natur som vi ved at befolkningen i generationer har levet og fortsat lever af og som landets økonomi baseres på.

Vi ønsker ikke at et olieudslip ødelægger fangersamfundene i Ittoqqortoormiit og omkring Tasiilaq. Vi ønsker ikke at et olieudslip ødelægger det østgrønlandske fiskeri eller at olieforurenede storis driver sønden om Kap Farvel og når de sydgrønlandske byer.

Det Nationale Center for Miljø og Energi, DCE, der ofte rådgiver Selvstyret i miljøspørgsmål, har i en rapport om sårbare havområder ved Grønland, peget på fire områder ud for Nordøstgrønland som er vigtige for dyrelivet. I et af områderne, der ligger foruroligende tæt på olieefterforskningsområderne, fødes eksempelvis hvert forår cirka 100.000 grønlandssælunger og cirka 15.000 klapmydsunger, ligesom millionvis af søkonger og polarlomvie hvis unger er ekstremt følsomme over for oliespild, trækker gennem området i sensommeren og efteråret. Hele området er også hjemsted for isbjørnen, mens narhvalen menes at overvinde ved isranden. Uanset at området forskånes for olieudslip, vil dyrelivet som også tæller hvalros og grønlandshval, blive påvirket af en eksplosiv vækst i skibstrafik og menneskelig aktivitet når olieselskaberne skal fyre milliarder af på efterforskning og forstyrrende seismiske undersøgelser.

Naalakkersuisut har siden sin tiltræden i 2013 givet tilladelse til opførelse af en jernmine ved Nuuk og andre mineprojekter er også tæt på at få udnyttelsestilladelse (i januar 2015 er der ikke nogen aktiv minedrift i Grønland). Det er nogle projekter der vil give indtægter til Grønland. Og også nogle projekter der kræver stort tilsyn og opfølgning fra embedsmændene i Nuuk og kommunerne.

Vores råd er derfor: Brug tiden og de sparsomme ressourcer i selvstyrets administration på at kontrollere at Grønland får mest ud af de projekter, man allerede har igangsat, uden naturen og miljøet lider for stor skade – og afvent så at man i det mindste har et reelt overblik over hvad der skal ske og hvad konsekvenserne af en oliekatastrofe vil være. For som situationen er i dag, bør man droppe efterforskningen ved Østgrønland.

Samtidig appellerer vi til at den danske regering gennem sit ejerskab i DONG overvejer en ekstra gang om danske skatteborgeres formue virkelig skal brændes af på at bringe den grønlandske natur og økonomi i fare ved at kaste sig ud i en halsbrækkende olieagt i Grønlandshavet. Også de øvrige selskaber der nu har fået efterforskningstilladelser i områderne ud for Østgrønland, blandt andre giganter som BP, Chevron, Statoil og Shell der så sent som i 2013 selv var tæt på katastrofen i Arktis, bør huske på hvad det både kostede på den økonomiske bundlinje og for BP's eller Exxons image da oliekatastroferne indtraf i Den Mexicanske Golf og ud for Alaska. Det er naturkatastrofer som naturen og den lokale befolkning stadig lider under i dag.

Og det har hverken selskaberne eller Grønland råd til gentager sig i havet ud for Østgrønland.